БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төсвийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2024/155/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Өлгий хот 2023 он	Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл Утас: 70422954 Цахим хаяг: Aigulj@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Женисбек Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn Аудитор: Б.Үүрийнтуяа Утас: 90832211 Цахим хаяг: uuriintuya.b@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 17
4.1 Ерөнхий зүйл 17
4.2 Материаллаг байдал 17
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 17
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 18
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 18
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 19
5.1 Төлбөрийн акт 19
5.2 Албан шаардлага 19
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 19

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

2024.02.16 № 147

танай ______ -ны № ______ -т

ТОЛБО СУМЫН ЭРҮҮЛ
МЭНДИЙН ТӨВИЙН ДАРГА
К.МОЛДАБЕК ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Толбо сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлантай холбоотой онцлох асуудал гараагүй.

Аудитын гол асуудал

Тус төвийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд анхаарал татах асуудал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.

00402170

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ж.АЙГҮЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**107,461,739.68**	**112,436,678.17**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	25,408,544.00	18,447,373.29
311	**Кассанд байгаа бэлэн мөнгө**	-	-
31110	Төгрөг	-	-
31140	Касс арилжааны банк	-	-
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	25,408,544.00	18,447,373.29
3121	**Төгрөг**	25,408,544.00	18,447,373.29
31211	Төрийн сангийн харилцах	25,408,544.00	18,447,373.29
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	-	-
33	**АВЛАГА**	-	27,344,443.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	-
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	27,344,443.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	82,053,195.68	66,644,861.88
351	**Түүхий эд материал**	55,504,707.64	33,086,016.64
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	-
35130	Эм боох материал	55,504,707.64	33,086,016.64
354	**Хангамжийн материал**	**26,548,488.04**	**33,558,845.24**
35410	Бичиг хэргийн материал	-	1,089,000.00
35420	Аж ахуйн материал	22,176,193.04	26,860,910.24
35440	Түлш, шатах тослох материал	347,500.00	-
35460	Хүнсний материал	4,024,795.00	5,608,935.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**676,876,465.25**	**1,069,109,352.42**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	676,876,465.25	1,069,109,352.42
392	**Биет хөрөнгө**	673,632,465.25	1,065,148,019.11
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	501,369,200.00	827,646,007.60
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(37,979,075.64)	(46,206,807.48)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	79,000,522.00	79,000,522.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(56,694,651.48)	(62,514,650.52)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	240,728,345.13	318,437,389.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(83,038,680.82)	(117,856,807.43)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	59,198,683.92	102,360,622.80
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(39,001,877.90)	(43,493,257.87)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	24,500,000.00	24,500,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(14,449,999.96)	(16,724,999.92)
393	**Биет бус хөрөнгө**	3,244,000.00	3,961,333.31
39301	Програм хангамж	850,000.00	1,730,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(750,000.00)	(912,666.69)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	3,144,000.00	3,144,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	-
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**784,338,204.93**	**1,181,546,030.59**

4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	-
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	-
413	**Өглөг**	-	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	-
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	-
4136	**Бусад өглөг**	-	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	-
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	-
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**784,338,204.93**	**1,181,546,030.59**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	784,338,204.93	1,181,546,030.59
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	228,845,545.08	228,845,545.08
51101	Өмч: - төрийн	228,845,545.08	228,845,545.08
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	247,965,118.13	645,172,943.79
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(507,015,382.80)	247,965,118.13
51220	Тайлант үеийн үр дүн	754,980,500.93	397,207,825.66
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	307,527,541.72	307,527,541.72
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**784,338,204.93**	**1,181,546,030.59**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**863,691,477.99**	**1,414,555,991.77**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**109,124,770.99**	**433,486,720.48**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	109,124,770.99	433,486,720.48
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	109,124,770.99	-
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	-
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	109,124,770.99	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	-	415,962,291.28
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	-	17,524,429.20
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**754,566,707.00**	**981,069,271.29**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	1,210,557.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	310,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	900,557.00	-
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	33,534,000.00	35,401,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	33,534,000.00	35,401,700.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	719,822,150.00	945,667,571.29
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	719,822,150.00	945,667,571.29

2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**748,867,020.19**	**1,017,348,166.11**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**748,867,020.19**	**1,017,348,166.11**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	748,860,623.19	1,015,695,263.11
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	451,087,995.00	623,501,499.00
210101	Үндсэн цалин	280,763,214.00	381,003,396.00
210102	Нэмэгдэл	106,920,539.00	172,164,909.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	8,037,000.00	7,641,000.00
210104	Урамшуулал	55,367,242.00	62,692,194.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**57,199,446.00**	**80,644,400.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,762,371.00	54,838,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,360,838.00	6,451,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,488,530.00	5,161,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	911,959.00	1,290,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,675,748.00	12,903,100.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**30,248,103.00**	**31,188,297.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,699,703.00	2,765,805.00
210302	Түлш, халаалт	27,765,400.00	28,422,492.00
210303	Цэвэр, бохир ус	783,000.00	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**53,288,620.00**	**69,451,412.00**
210401	Бичиг хэрэг	5,069,450.00	6,096,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	36,038,200.00	43,053,750.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,758,000.00	3,080,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,080,000.00	525,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,342,970.00	11,022,432.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	-	5,673,580.00
2105	**Нормативт зардал**	102,178,312.39	140,710,841.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	84,294,077.39	120,176,091.00
210502	Хоол, хүнс	10,494,235.00	13,500,250.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,390,000.00	7,034,500.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	4,990,700.00	4,246,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	60,000.00
210604	Урсгал засвар	4,990,700.00	4,186,500.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	1,107,400.00	2,804,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,107,400.00	2,804,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	402,228.00	638,400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	13,100.00	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	48,300.00	80,960.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	9,388.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	526,000.00
210807	Газрын төлбөр	31,440.00	31,440.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**48,357,818.80**	**62,509,914.11**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,340,697.00	6,715,010.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	39,017,121.80	55,794,904.11
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**6,397.00**	**1,652,903.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	-
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	6,397.00	1,652,903.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,397.00	1,652,903.00
213404	Хөрөнгийн	-	-
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**-**	**-**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	-	-
220001	Барилга байгууламж	-	-
221001	Их засвар	-	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	-
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**114,824,457.80**	**397,207,825.66**
145	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН**	-	-
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	-
145003	Хөрөнгө оруулалтын олз	-	-
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	-	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	-	-
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Бараа материал	-	-
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	-	-
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**114,824,457.80**	**397,207,825.66**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**787,988,707.00**	**953,724,828.29**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**787,988,707.00**	**953,724,828.29**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	-	-
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	1,210,557.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	310,000.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	900,557.00	
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	33,534,000.00	35,401,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	33,534,000.00	35,401,700.00
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	753,244,150.00	918,323,128.29

134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	753,244,150.00	918,323,128.29
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**713,223,463.00**	**928,620,499.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**713,223,463.00**	**928,620,499.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**713,217,066.00**	**926,967,596.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	451,087,995.00	623,501,499.00
210101	Үндсэн цалин	280,763,214.00	381,003,396.00
210102	Нэмэгдэл	106,920,539.00	172,164,909.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	8,037,000.00	7,641,000.00
210104	Урамшуулал	55,367,242.00	62,692,194.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**57,154,942.00**	**80,644,400.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,762,371.00	54,838,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,360,838.00	6,451,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,488,530.00	5,161,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	867,455.00	1,290,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,675,748.00	12,903,100.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**30,595,603.00**	**30,840,797.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,699,703.00	2,765,805.00
210302	Түлш, халаалт	28,112,900.00	28,074,992.00
210303	Цэвэр, бохир ус	783,000.00	
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	58,622,600.00	64,734,100.00
210401	Бичиг хэрэг	5,069,450.00	7,010,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,147,000.00	43,053,750.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,758,000.00	3,080,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,154,000.00	525,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,494,150.00	11,064,700.00
2105	**Нормативт зардал**	96,646,401.00	112,327,290.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	72,482,861.00	89,303,400.00
210502	Хоол, хүнс	11,605,540.00	15,084,390.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	12,558,000.00	7,939,500.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	5,535,200.00	4,462,100.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		60,000.00
210604	Урсгал засвар	5,535,200.00	4,402,100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	1,107,400.00	2,804,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,107,400.00	2,804,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	402,228.00	638,400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300,000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	13,100.00	
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	48,300.00	80,960.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	9,388.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		526,000.00
210807	Газрын төлбөр	31,440.00	31,440.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	12,064,697.00	7,015,010.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,064,697.00	7,015,010.00

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**6,397.00**	**1,652,903.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	6,397.00	1,652,903.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,397.00	1,652,903.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**74,765,244.00**	**25,104,329.29**
4	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)**	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**49,356,700.00**	**32,065,500.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**49,356,700.00**	**32,065,500.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	49,356,700.00	32,065,500.00
220001	Барилга байгууламж		
221001	Их засвар		
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	49,356,700.00	32,065,500.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(49,356,700.00)**	**(32,065,500.00)**
14	**Бусад эх үүсвэр**	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх		
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	25,408,544.00	(6,961,170.71)
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		25,408,544.00
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	25,408,544.00	18,447,373.29

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	**2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	228,845,545.08	307,527,541.72	247,965,118.13	**784,338,204.93**
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**228,845,545.08**	**307,527,541.72**	**247,965,118.13**	**784,338,204.93**
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгүй олз, гарз				-
C07	Тайлант үеийн үр дүн				-
C08	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**228,845,545.08**	**307,527,541.72**	**247,965,118.13**	**784,338,204.93**
D01	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**228,845,545.08**	**307,527,541.72**	**247,965,118.13**	**784,338,204.93**
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**228,845,545.08**	**307,527,541.72**	**247,965,118.13**	**784,338,204.93**
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгүй олз, гарз				-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			397,207,825.66	**397,207,825.66**
D09	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**228,845,545.08**	**307,527,541.72**	**645,172,943.79**	**1,181,546,030.59**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,007,790,400.00**	**959,033,096.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,007,790,400.00**	**959,033,096.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,007,790,400.00**	**959,033,096.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**644,150,100.00**	**623,501,499.00**
210101	Үндсэн цалин	390,045,800.00	381,003,396.00
210102	Нэмэгдэл	166,948,800.00	172,164,909.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	8,228,000.00	7,641,000.00
210104	Урамшуулал	78,927,500.00	62,692,194.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**80,644,400.00**	**80,644,400.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	54,838,400.00	54,838,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,451,600.00	6,451,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,161,100.00	5,161,100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,290,200.00	1,290,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,903,100.00	12,903,100.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	32,469,700.00	30,840,797.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,164,800.00	2,765,805.00
210302	Түлш, халаалт	27,304,900.00	28,074,992.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2,000,000.00	
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	71,035,600.00	64,734,100.00

210401	Бичиг хэрэг	7,682,500.00	7,010,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	46,846,400.00	43,053,750.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,346,800.00	3,080,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,765,800.00	525,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,394,100.00	11,064,700.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	**Нормативт зардал**	118,604,400.00	112,327,290.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	92,178,300.00	89,303,400.00
210502	Хоол, хүнс	17,342,100.00	15,084,390.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,084,000.00	7,939,500.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	41,918,700.00	35,647,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	19,700,000.00	17,920,000.00
210602	Тавилга	4,800,000.00	4,203,000.00
210604	Урсгал засвар	17,418,700.00	13,524,600.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	3,425,000.00	2,804,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,425,000.00	2,804,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**1,844,200.00**	**1,518,400.00**
210803	Даатгалын үйлчилгээ	35,600.00	
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	128,300.00	80,960.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	38,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,600,000.00	1,406,000.00
210807	Газрын төлбөр	42,300.00	31,440.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**13,698,300.00**	**7,015,010.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,698,300.00	7,015,010.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	-	-
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	-	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**-**	**-**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	-	-
220001	Барилга байгууламж		
221001	Их засвар		
13	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**1,007,790,400.00**	**952,071,925.29**
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**35,401,700.00**	**33,748,797.00**
132001	Орон нутгийн төсвөөс	35,401,700.00	33,748,797.00
1340	**НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	946,980,200.00	918,323,128.29
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	946,980,200.00	918,323,128.29
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	25,408,500.00	-
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	25,408,500.00	
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		25,408,544.00
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		18,447,373.29

6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**		
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	**1**	**1**
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	**34**	**35**
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	27	27
620003	Үйлчлэх ажилтан	6	7
620004	Гэрээт ажилтан		
64	**ЭМЧЛҮҮЛЭГСЭДИЙН ТОО**	-	2,559.00
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо		675.00
640002	Улсын эмнэлгийн амбулатороор эмчлүүлэгсдийн тоо		1,884.00
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**34**	**35**
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	28	28
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6	7

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төв нь эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээний хүрээнд сумын хүн амын эрүүл мэндийн эрэлт хэрэгцээнд тулгуурлан төрөөс өрхийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ болон үндсэн мэргэшлийн зарим нэн шаардлагатай тусламж, үйлчилгээг иргэн, гэр бүл, аж ахуйн нэгжийн оролцоотойгоор харьяалах нутаг дэвсгэрт байгаа хүн бүрд нь нутаг дэвсгэрийн харьяалал харгалзахгүйгээр үзүүлэх үйл ажиллагаа явуулдаг аймгийн Эрүүл мэндийн газрын харьяа байгууллага юм.

Тайлант онд "Үйлчлэх хүрээний хүн амд эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээг тэгш, чанартай, хүртээмжтэй, чирэгдэл хүлээгдэлгүй үр дүнтэй үзүүлэх" зорилго дэвшүүлэн ажилласан байна. Дээрх зорилгыг биелүүлэхээр дараах зорилтуудыг дэвшүүлэн ажилласан байна. Үүнд:

- Хамт олны оролцоог хангах
- Үйлчлүүлэгчдийг дээдлэх
- Тусламж үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг хангах
- Ил тод нээлттэй байх
- Шинэ санаа санаачилгыг дэмжих

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төв нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай хууль болон бусад эрүүл мэндийн

байгууллагуудад мөрдөж байгаа бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайланд хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна.

Засгийн газрын 2023 оны “Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” 241 дүгээр тогтоолоор төрийн албан хаагчдын цалингийн сүлжээнд үнэмлэхгүй хэмжээний өөрчлөлт орсон.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын албанаас төвийн 2021-2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж, 0.3 сая төгрөгийн акт тогтоож, барагдуулж ажилласан байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Толбо сумын Эрүүл мэндийн 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл/мөнгөн сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Сангийн сайдын 2023 оны 65 дугаар “Хөтөлбөр батлах тухай” тушаалаар аккруэл суурьт УСНББОУС-ыг нэвтрүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөрийг баталсан байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төвийн даргын 2020 оны “Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг батлах тухай” 19 дугаар тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталсан байна.

Тус төвийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 397.2 сая төгрөгөөр буюу 33.6 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	25,408.54	18,447.37	(6,961.17)
Авлага	-	27,344.44	27,344.44
Урьдчилж гарсан зардал			-
Бараа материал	82,053.20	66,644.86	(15,408.33)
Үндсэн хөрөнгө	676,876.47	1,069,109.35	392,232.89
Нийт хөрөнгө	**784,338.20**	**1,181,546.03**	**397,207.83**
Өр төлбөр			-
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	784,338.20	1,181,546.03	397,207.83
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**784,338.20**	**1,181,546.03**	**397,207.83**

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Мөнгөн хөрөнгө, авлага, үндсэн хөрөнгийн дансуудад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл оны эцэст 18.4 сая төгрөг болж оны эхнээс 7.0 сая төгрөгөөр буурсан нь оны эхний үлдэгдлээс зарцуулсантай холбоотой байна.

Авлага данс оны эхэнд үлдэгдэлгүй, оны эцэст 27.3 сая төгрөгийн авлагатай гарсан нь Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас авах төлбөртэй үйлчилгээний авлага байна.

Бараа материал дансны үлдэгдэл оны эцэст 66.6 сая төгрөг болж 15.4 сая төгрөгөөр буурсан нь 177.4 сая төгрөгийн материал худалдан авч, ЭМГ-аас 8.2 сая төгрөгийн эм боох, 9.3 сая төгрөгийн аж ахуйн материал үнэ төлбөргүй хүлээн авч, 182.7 сая төгрөгийн бараа материал зарцуулж, 27.6 сая төгрөгийн эм, аж ахуйн материалыг акталж данснаас хассан байна.

Тус төв нь ЭМЯ-наас 2022 онд 52.0 сая төгрөгийн, 2023 онд 8.2 сая нийтдээ 60.2 төгрөгийн үнэ төлбөргүй эм, эмнэлгийн хэрэгсэл хүлээн авснаас төвийн даргын тушаалаар баталсан хагас, бүтэн жилийн тооллогын комиссын шийдвэрээр хадгалах хугацаа дууссан, ашиглах боломжгүй 21.9 сая төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгслийг устгалын комисс нь зурагжуулан баримтжуулж акталж устгасан байна.

Үндсэн хөрөнгийн данс 392.2 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 32.1 сая, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 415.9 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, үндсэн хөрөнгөнд тайлант онд 55.7 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсантай холбоотой байна.

Өр төлбөр данс оны эхэн, ба эцэст өглөггүй.

Засгийн газрын хувь оролцоо данс тайлант оны 397.2 сая төгрөгийн үр дүнтэй гарсантай холбоотой 397.2 сая төгрөгөөр өссөн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвийн 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг ЭМД-ын сангаас 1254.7 сая, орон нутгийн төсвөөс 35.4 сая, нийт зарлагыг 1290.1 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас төвийн 2023 оны ЭМД-ын сангаас авах төсвийг 947.0 сая төгрөгөөр хянаж баталсан.

Орон нутгийн төсвөөс авах тогтмол зардлын төсвийг 35.4 сая төгрөгөөр баталж, тодотголоор өөрчлөлт ороогүй байна.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 2 хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 947.0 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 35.4 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс нийтдээ 982.4 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 947.0 сая, орон нутгийн төсвөөс 35.4 сая нийтдээ 982.4 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, 25.4 сая төгрөгийг оны эхний үлдэгдлээс зарцуулсан байна. Оны эцэст орон нутгийн төсвөөс авсан санхүүжилтээс 1.7 сая төгрөгийг хэмнэж төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 959.0 сая төгрөг буюу 95.2 хувьтай буюу мөнгөн хөрөнгийн дансанд 18.4 сая төгрөгийн үлдэгдэл гарсан байна. Төсвийн харилцах дансанд их хэмжээний мөнгөний үлдэгдэлтэй гарсан нь төсвийн төлөвлөлт, хуваарилалттай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	**71601-Нийгмийн эрүүл мэнд**				
	80111-Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	35,401.70	33,748.80	1,652.90	95.3
2	**71602-Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ**			-	
	80302-Нэг иргэнд ноогдох нормативаар	653,783.40	639,028.92	14,754.48	97.7
	81603-Үндсэн мэргэжлийн тусламж, үйлчилгээ	293,196.80	261,088.91	32,107.90	89.0
	83603-Дээд шатны төсвөөс хуваарилсан	25,408.50	25,166.48	242.02	99.0
	Дүн	**1,007,790.40**	**959,033.10**	**48,757.30**	**95.2**

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Төсвийн гүйцэтгэл нь төлөвлөснөөс 48.8 сая төгрөгөөр бага гүйцэтгэлтэй гарчээ. Үүнд: цалингийн зардал 20.8 сая, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 1.6 сая, хангамж, бараа материалын зардал 6.3 сая, нормативт зардал зардал 6.3 сая, эд хогшил, урсгал засварын зардал 6.3 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж зардал 0.3 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардал 6.7 сая төгрөгөөр төлөвлөснөөс бага гүйцэтгэлтэй байгаа нь төсвийн төлөвлөлт үндэслэлгүй төлөвлөгдсөн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Эрүүл мэндийн төв нь тайлант онд нэмэлт төсөв аваагүй байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төв 2023 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

3.5.5 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төв нь 2023 онд батлагдсан төсвийн хүрээнд 177.4 сая төгрөгийн бараа материал, 32.1 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Толбо сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Үүрийнтуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Толбо сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн №17 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэлсэн.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Толбо сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 748.9 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 11.2 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй батлагдсан төсөвтөө багтаан үйл ажиллагаа явуулсан байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгах асуудлын хүрээнд тус байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой 29 шалгуур үзүүлэлтээр горим сорил хэрэгжүүлсэн. Алдаа, зөрчил илрээгүй.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Шилэн дансны мэдээллээс санхүүгийн тайлангийн аудитын программд орсон мэдээллийн хэрэгжилтийг шалгав. Тус Эрүүл мэндийн төв нь 2023 онд нийт мэдээлэх хугацаа болсон 154 мэдээлэл, 937.0 сая төгрөгийн орлого, зарлагын мэдээллийг, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой 8 шийдвэрийг бүрэн мэдээлсэн байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100%-тай байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тус Эрүүл мэндийн төв нь 2023 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 152.1 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах 3 заалт бүхий зөвлөмж өгсөн. Аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтийг давтан шалгаж үзэхэд 2 зөрчлийг бүрэн арилгаж, 1 зөвлөмж хэрэгжих шатандаа байгаа тул биелэлтээр тооцов.

Хүснэгт 4. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	3	152,132.3	3	152,132.3	100%
Нийт дүн	**3**	**152,132.3**	**3**	**152,132.3**	**100%**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарал татахуйц онц асуудал байхгүй боловч санхүүгийн тайлангийн аудитаар санхүүгийн тайлагнал, санхүүгийн баримтыг түүврийн аргаар эрсдэлд тооцож үзсэн тул хөтөлбөр арга хэмжээний зардлууд болон төсвийн гүйцэтгэлийн зарцуулалтыг үзэх шаардлагатай.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй. Аудитаар нийт 15.8 сая төгрөгийн зөрчил[1] илэрч зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөгдөөгүй.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

1.1.Илрүүлэлт:

Сумын Засаг даргын захирамж болон Эрүүл мэндийн төвийн даргын тушаалаар цалингийн зардлаас ажилтнуудад 15.8 сая төгрөгийн түлээ, нүүрсний хөнгөлөлтийг олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалт, Сангийн сайдын 2023 оны 211 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангилал”-тай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалт, Сангийн сайдын 2023 оны 211 дүгээр тушаалаар баталсан зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах зааврыг мөрдөж, батлагдсан төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байдлаар төлөвлөж зарцуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2024 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт тус тус ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

[1] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цалингийн зардлаас ангилал зөрчиж түлээ нүүрсний хөнгөлөлт олгосон.	1	15,750.0					1	15,750.0				
Дүн	**1**	**15,750.0**					**1**	**15,750.0**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								